



Брюксел, 21.12.2016 г.
SWD(2016) 469 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

придружаващ

**Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета
относно взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация**

{ COM(2016) 819 final }
{ SWD(2016) 468 final }

Обобщена оценка на въздействието
Оценка на въздействието на предложение за регламент относно взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация
А. Потребност от действия
Защо? Какъв е разглежданият проблем?
<p>Действащата правна уредба за възстановяване на активи от престъпна дейност на територията на ЕС не осигурява ефективно решение на предизвикателството, свързано с укриването от страна на престъпниците на техните активи в други държави членки. В другите държави членки се изпълняват само много малък брой решения за обезпечаване и конфискация. В резултат на това в ЕС се обезпечават и конфискуват твърде малко активи от престъпна дейност, което позволява на престъпниците да се възползват от своите незаконни печалби. Установени са няколко причини за ограниченото прилагане на двете рамкови решения. Основен проблем е, че двата действащи понастоящем инструмента за взаимно признаване не обхващат много видове решения за обезпечаване и конфискация, които могат да се приемат на национално равнище (особено по отношение на неоснованата на присъда конфискация, но също така и разширената конфискация и конфискацията по отношение на трети лица). Освен това използваните понастоящем процедури и удостоверения са ненужно сложни и неефективни. В допълнение към горепосочените проблеми, действащите понастоящем инструменти не съдържат разпоредби за обезщетяване или връщане на имущество на жертвите.</p>
Какво се очаква да бъде постигнато с настоящата инициатива?
<p>Общите цели на предложението са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обезпечаване и конфискуване при трансгранични случаи на повече активи, получени от престъпни дейности, с цел предотвратяване и борба с престъпността, включително тероризма и организираната престъпност. 2. Засилване на защитата на правата на жертвите при трансгранични случаи. <p>Конкретните цели са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подобряване на взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация при трансгранични случаи чрез разширяване на приложното поле на инструмента за взаимно признаване. 2. Осигуряване на по-опростени и по-бързи процедури и удостоверения. 3. Увеличаване на броя на жертвите, които получават обезщетение при трансгранични случаи.
Каква е добавената стойност от действията на равнището на ЕС?
<p>Тъй като престъпниците често укриват своите активи в други държави членки, от съществено значение за изземването на облаги от престъпна дейност е ефективното трансгранично сътрудничество. Законодателството на ЕС вече предвижда взаимно признаване на решения за обезпечаване и конфискация; това законодателство обаче не е в синхрон с последните промени в националното законодателство на някои държави членки и с последните законодателни актове на ЕС относно общите минимални правила. С това предложение се разширява обхватът на сътрудничеството, което означава, че в държавите членки ще могат да се изпълняват широк набор от решения за конфискация. С него ще се осигурят и по-опростени и по-бързи процедури и удостоверения. Освен това с него ще се предвидят специални правила относно възможността жертвите да искат връщане на имуществото им или обезщетение при трансгранични дела.</p>
Б. Решения

Какви законодателни и незаконодателни варианти на политика са разгледани? Има ли предпочетени варианти? Защо?

Бяха разгледани четири основни варианта на политиката: запазване на статуквото (вариант 1), вариант с незадължителен характер (вариант 2) и два регулаторни варианта на политиката (варианти 3 и 4). При запазването на статуквото няма да се предприемат действия на равнището на ЕС, докато при другите три алтернативни варианта на политиката ще се подобри в различна степен възможността за изземване и конфискуване на облаги от престъпна дейност при трансгранични случаи. Вариант 2 (незаконодателни действия/инициативи с незадължителен характер) ще подкрепи взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация например чрез обучение и разпространение на добри практики, както и чрез популяризиране на използването на международни инструменти за насърчаване на трансграничното изземване и конфискация. Неговото очаквано въздействие обаче ще бъде твърде ограничено и при този вариант някои държави — членки на ЕС, пак няма да имат възможност да предприемат действия във връзка с определени искания от други държави членки. Варианти 3 и 4 (законодателни действия, предвиждащи задължения в минимална до висока степен) ще включват задължения за признаване и изпълнение на редица решения за обезпечаване и конфискуване на активи от престъпна дейност. Вариант 3 ще изисква признаване само на онези решения за обезпечаване и конфискация, които са определени в Директива 2014/42/ЕС. Вариант 4 ще изисква признаване на решения за неоснована на присъда конфискация. Подвариант 4а (умерен вариант) ще надхвърля обхвата на вариант 3 и ще включва всички видове наказателна конфискация, включително наказателна конфискация, която не е основана на присъда. Подвариант 4б (краен вариант) също ще включва граждански и административни форми на неоснована на присъда конфискация. Предпочетеният вариант е подвариант 4а, тъй като той предвижда нов инструмент за взаимно признаване с разширено приложно поле, включващо всички видове решения за обезпечаване и конфискация, издадени в контекста на наказателно производство. Той съответно допълва мерките за хармонизиране, въведени с Директива 2014/42/ЕС. При него ще се предвидят специални правила за защита на правата на жертвите при трансгранични случаи.

Кой подкрепя отделните варианти?

Държавите членки признават, че е необходимо взаимното признаване на решения за обезпечаване и конфискация да се подобри с помощта на нов законодателен инструмент. Следователно те подкрепят вариант на политиката, който включва ново законодателство (вариант 3, 4а или 4б). Позициите на държавите членки обаче се различават по отношение на това какъв вид мерки да обхваща инструментът. Вариант 3 не би породил особени опасения сред държавите членки, но би бил счетен за недостатъчен от тези държави членки, които имат по-широки форми на конфискация. Вариант 4а би бил вариантът, който най-лесно ще се приеме от държавите членки, тъй като повечето държави членки вече имат предвидени разпоредби, включително наказателна конфискация, която не се основава на присъда. Становищата на държавите членки са твърде различни по отношение вариант 4б. Европейският парламент подкрепя законодателно предложение, което да укрепи взаимното признаване на решения за конфискация и обезпечаване.

В. Въздействие на избрания вариант

Какви са ползите от предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — от основните варианти)?

Изискването за признаване на по-голям набор от решения за обезпечаване и конфискация следва да увеличи броя на трансгранично обезпечените и иззетите активи от престъпна дейност в държавите членки. Съответно, то следва в крайна сметка да доведе до намаляване на печалбите

за организираните престъпни групи и до лишаване на престъпниците от възможността да влягат повторно своите печалби за финансиране на други престъпни дейности. С увеличаване на вероятността за конфискация се увеличава също така и възпиращият ефект върху престъпността. Това следва да доведе също така до намаляване на загубите на приходи за държавите членки. Като цяло социалното въздействие ще бъде положително, тъй като конфискуваните активи от престъпна дейност могат да се върнат обратно на жертвите, от които са противозаконно отнети, или да се предоставят за общественополлезни каузи.

Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв, в противен случай — за основните варианти)?

Ще се увеличат административните разходи както за издаващите, така и за изпълняващите органи, поради увеличаване на трансграничните процедури и изпълнението на решенията за обезпечаване и конфискация. Тези административни разходи обаче ще се компенсират (в много голяма степен) от очакваното увеличаване на възстановените трансгранични активи. Ще се извлекат също така и значителни ползи от предотвратяването на престъпни дейности и терористични атаки предвид факта, че престъпниците ще бъдат лишени от средства.

Как ще бъдат засегнати предприятията, малките и средни предприятия и микропредприятията?

Предприятията, малките и средните предприятия и микропредприятията няма да бъдат пряко засегнати от това предложение. В резултат на изземването на активи от престъпна дейност обаче ще се затрудни функционирането на предприятията, занимаващи се с престъпни дейности, и по този начин в дългосрочен план ще се подпомогне законният бизнес поради намаляване на конкуренцията от страна на стопански субекти, осъществяващи незаконна дейност.

Ще има ли значително отражение върху националните бюджети и администрации?

Изискването за признаване и изпълнение на по-широк набор от решения за обезпечаване и конфискация ще доведе до ограничено увеличение на разходите за правоприлагащите и съдебните органи. Това обаче би следвало да се компенсира от повишената способност за възстановяване, а така също и за повторно използване, когато е уместно, на облагите от престъпна дейност.

Ще има ли други значителни въздействия?

Способността за ефективно обезпечаване и конфискуване на активи от престъпна дейност при трансгранични случаи и за връщане на активите на жертвите, когато е уместно, ще увеличи доверието в съдебните системи на държавите членки и на ЕС като цяло.

Г. Последващи действия

Кога ще бъде следващото преразглеждане на политиката?

5 години след влизането в сила на новия правен инструмент.